

CYKL | ŚWIAT WARTOŚCI
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 7 – 8

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Marcin Majkut

FILM | „BALETMISTRZE”, reż. Kenneth Elvebakk

W tym interesującym dokumencie śledzimy losy trzech chłopców, dla których balet jest jedną z najważniejszych części życia. Jesteśmy z nimi, kiedy przekraczają próg dorosłości i mierzą się z trudnymi decyzjami dotyczącymi zawodowej przyszłości. Wybór, czy pozostać na wyjątkowo niepewnej drodze artystycznego rozwoju, czy postawić na bardziej stabilną ścieżkę rozwoju zawodowego, wydaje się niezwykle trudny. Fascynująca jest pokazana w filmie męska perspektywa baletu i trud włożony w zostanie tancerzem.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami 3 tematów:

- Jak trudna pasja może stać się zawodem?
- Wybór zawodowej drogi, czyli dojrzewanie do trudnych decyzji.
- Współpraca czy rywalizacja?

Jak pasja może stać się zawodem?

Film może stać się pretekstem do rozmowy o naszych pasjach, skrytych marzeniach związanych z rozwijaniem zainteresowań i wynoszeniem ich na profesjonalny poziom. Przykład Severta, Lucasa i Torgeira, którzy poświęcają prawie cały swój pozaszkolny czas na lekcje baletu, może pokazać szczególnie drogę angażowania się w rozwijanie swoich zainteresowań. Jak sami mówią, balet to ciężka praca, wyrzeźbiona we krwi, pocie i łzach, ale także pasja i radość z treningu. Warto się zastanowić, jakie warunki trzeba spełnić, aby tak wymagająca pasja jak balet mogła stać się zawodem.

W filmie widzimy pełne poświęcenie, jakie chłopcy, wtedy jeszcze 14–15 letni, wkładają w intensywność treningu, rezygnując ze spotkań towarzyskich, rozwijania relacji z przyjaciółmi czy osobistych aktywności.

Skupiają się tylko na edukacji szkolnej i balecie. Szkoła jest naturalną częścią ich życia, ale to balet jest ich prawdziwą miłością i paliwem ambicji. Zatem wybór baletu jako drogi zawodowej wydaje się właściwy. Problem z baletem, podobnie jak z większością zawodów artystycznych, polega na tym, że wybrani do tego zawodu zostają bardzo nieliczni. Średnio jedna osoba na sto zdaje niezbędne egzaminy i dostaje szansę nauki baletu w szkole wyższej. Ile z tych, które są w szkole, stanie się solistami baletu? Można zaryzykować stwierdzenie, że oprócz ciężkiej pracy, rezygnacji z wielu przyjemności, wyczerpujących treningów, pewności siebie, zdrowia... potrzebny jest jeszcze uśmiech losu.

Pytania:

Czy Severt, Lucas i Torgeir mają inne pasje niż balet? Jak wygląda ich codzienność, jaki mają plan dnia? W jaki sposób rozmawiają o balecie? W jaki sposób mówią o swojej przyszłości, o tym, co chcieliby robić? Czy każdy z chłopców inaczej mówi o swojej przyszłości? Kto jest najbardziej pewny tego, że zostanie baletmistrem? Jakie różnice w dążeniu do zostania baletmistrem można pomiędzy Severtem, Lucasem i Torgeirem?

Wybór zawodowej drogi, czyli dojrzewanie do trudnych decyzji

Wybory Severta, Lucasa i Torgeira mogą stać się inspiracją do rozmowy młodych ludzi o tym, w jaki sposób podejmować decyzje o swojej zawodowej przyszłości. Szkoła Średnia to moment, w którym często zapadają pierwsze wiążące ustalenia odnośnie zawodowego rozwoju. Chłopcy wiążą swoją przyszłość z baletem, ale zostawiają sobie także plan B, gdyby droga artystyczna nie wypaliła i chcieli zmienić zdanie. Wyjątkiem jest Lucas, który postanawia, że chce całym sobą poświęcić się baletowi. Składa więc papiery do jednej z najlepszych szkół baletowych na świecie, która mieści się w Londynie i dostaje się do niej jako jeden z 20 wybranych na 1200 kandydatów. Jak mówi, „zdawanie do szkoły artystycznej to igranie z przeznaczeniem”. Można powiedzieć, że postawił wszystko na jedną kartę, ale podpowiadała mu to pewność siebie i przekonanie, że aby stać się najlepszym z możliwych baletmistrzów, konieczne jest wybranie najlepszej z możliwych szkół. Wyjeżdżając do Londynu, zgadza się na rozłąkę z rodziną, przyjaciółmi. Wybiera natomiast najlepszą drogę dla swojego artystycznego rozwoju. Ważne wydają się słowa Severta, jakie podczas filmu wypowiada o Lucasie: „Lucas, jeśli czegoś pragnie, nigdy się nie poddaje, nie odpuszcza [...]. Pracuje tak ciężko, aby osiągnąć to, czego pragnie”. Chłopcy stanęli przed trudnymi decyzjami i dokonali wyborów. Kierowali się swoimi pragnieniami, pasją, ambicją, wypracowanym treningiem, ale wiedzieli też na ile ich może być stać. Choć zapewne nie pozbyli się wątpliwości co do słuszności swoich decyzji, to odważnie wkroczyli na ścieżkę rozwoju zawodowego, wzbudzając podziw wśród bliskich, że są gotowi podążać za swoimi marzeniami, być może niemożliwymi do realizacji.

Pytania:

Czy wybory chłopców co do drogi zawodowej były podyktowane racjonalnymi przesłankami? Jeśli tak, to jakimi? Czy Severt i Torgeir wybrali coś gorszego? Dlaczego Lucas zdecydował się na zdawanie do Królewskiej Szkoły Baletowej? Na czym polegał plan B Severta? Co to znaczy, że się dojrzewa do trudnych decyzji? Czy można popełnić błąd, wybierając coś, co do czego nie jesteśmy przekonani, np. kierunek studiów?

Współpraca czy rywalizacja?

Balet jest jednym z takich działań artystycznych, które wymagają współpracy całego zespołu. Podobnie jak w teatrze, można zostać wybitnym indywidualnie w swojej dyscyplinie i warsztacie, jednak na scenie nie jesteśmy sami, ale z całym zespołem. Dopiero kiedy grupa teatralna doskonale współpracuje ze sobą,

wspierając się i uzupełniając, tworzy kompletne dzieło artystyczne. Na przykładzie oddziaływania na siebie młodych tancerzy baletu możemy zaobserwować na czym polega ich współpraca i współgranie. Nie tylko kiedy są na scenie, wykonując taneczne działania, ale również poza sceną. Siedząc w garderobie i rozmawiając o czymkolwiek, jak sami mówią – są ze sobą na 110%. Mówią o sobie, że lubią się i potrafią ze sobą przebywać tak intensywnie, jak to możliwe. Jeśli byłoby inaczej, nie mogliby ze sobą pracować.

Współpraca w zespole to wzajemne wspieranie się, uczenie i doskonalenie. Element rywalizacji, jaki występuje, wzmacnia poczucie sensu działania na scenie, poszukiwania nowych kreatywnych rozwiązań i doskonalenie warsztatu artystycznego. Wyjątkowy jest moment rywalizacji, z którym ma do czynienia Lucas, zdając do wybitnej szkoły baletowej. Dostanie się Lucasa na tę uczelnię potwierdza jego umiejętności i wysiłek, jaki włożył w doskonalenie swojego warsztatu. Ten wymiar rywalizacji wskazuje na jej pozytywne aspekty. Konkurowanie z innymi sprzyja realizacji wysokich celów oraz wzmacnia atrakcyjność osiągniętego sukcesu. Film prezentuje pozytywne efekty rywalizacji, jednakże warto nie zapominać o tym, że ten rodzaj działania może powodować także przeżywanie silnego lęku przed porażką czy obniżać motywację wewnętrzną. Jednakże sposób, w jaki chłopcy wspierają się w ramach zespołowej współpracy, obniża negatywne efekty rywalizacji, jaka naturalnie przecież występuje pomiędzy nimi.

Pytania:

Jak Severt, Torgeir i Lucas współpracują ze sobą, jak się wspierają? Czy zauważamy w filmie rywalizację pomiędzy nimi? Na czym ta rywalizacja polega? Jakie emocje przeżywa Lucas, konkurując z innymi tancerzami baletu? Jakie negatywne efekty rywalizacji widzimy w filmie? Jakie pozytywne efekty współpracy możemy zaobserwować w filmie?